

ניתוח קריירה

תיאור המקרה

תמר היא בחורה בת 39, בחופשת לידה, בעלת קריירה מלאה ועשירה בתחום תעשייה וניהול. תמר עבדה בכמה מקומות עבודה במהלך חייה וביצעה תפקידים רבים ואף בכירים בתחום זה. כרגע תמר נתונה בפרשת דרכים והיא שוקלת האם לחזור לעבודה בחצי משרה או לפתוח עסק עצמאי.

הקריירה של תמר התחילה בשנת הקבע כקצינת מטאורולוגיה בחיל האוויר. תמר תופסת תפקיד זה כתחילת הקריירה מכיוון שמבחינת השכר זו היתה הפעם הראשונה בה הרוויחה משכורת "מלאה". תפקידה הראשון אחרי השחרור היה מוכרת בחנות מוזיקה בשכר נמוך, תפקיד אשר בעצם התווה עבורה את המשך הדרך בתחום מתן השירות. תמר מעניקה חשיבות רבה לתפקיד זה מפני שאמנם חוותה רגרסיה בקריירה מבחינת שכר אך מבחינת המהות התפקיד, העבודה בחנות המוזיקה אפשרה לה להתקבל לעבודה כנציגת שירות בסלקום. עבודתה בסלקום סללה את דרכה לעבודה בתעשייה כרפרנטית ייצור במפעל טקסטיל ופתחה עבורה אפשרויות תעסוקה רבות בתעשייה. עבודתה במפעל הטקסטיל אפשרה לה להמשיך להתקדם ולהתקבל לתפקיד מנהלת טריטוריה ב"טאוור". פריצת הדרך התעסוקתית הגדולה היתה בפלסן סאסא שם היתה מנהלת פרויקטים ותנאי השכר היו מצוינים לטענתה. חשוב לציין כי עבודתה בפלסן סאסא נפסקה כחצי שנה לאחר חזרתה מחופשת לידה וכשבועיים לאחר מכן היא מצאה עבודה חדשה ונוחה מבחינת השעות עד יציאתה לחופשת הלידה הנוכחית.

נראה כי תמר עברה כמה מקומות עבודה אך עדיין הקריירה שלה שמרה על יציבות- לא היו תקופות ללא עבודה ובכל מקום עבדה במשך שנתיים לפחות. מעבר לכך, נראה כי הקריירה של תמר בנויה כך שכל תפקיד בנה אותה בעצם לתפקיד הבא ובכל שינוי שנעשה בקריירה היא בעצם התקדמה. נכון להיום תמר ניצבת בפרשת דרכים כאשר היא מבקשת לקבל החלטה האם לחזור לעבודתה לאחר חופשת הלידה או לפנות לדרך עצמאית זאת על מנת לאפשר לה לקיים חיי משפחה לפי ראות עיניה.

בחירת מקצוע

ניתוח הקריירה של תמר יכלול הן את תהליך בחירת המקצוע והן את התהליכים במקומות עבודה השונים אשר גרמו לה לשינויים תעסוקתיים בהתחשב ברצון שלה במשך השנים לשמור על איזון בית- עבודה.

ראשית, נבחן את תהליך בחירת המקצוע. נראה כי תמר ניסתה להתאים בין כישוריה, כאשר הבולט הוא יכולת שירות הלקוחות, נטיותיה האישיות (טכנולוגיה) לדרישות המקצוע תוך התחשבות בגורמי משפחה וגורמים מצביים אחרים (פלדמן, 1992)¹. בחירותיה של תמר היו כאלה שאפשרו לה לעבוד בעבודות עם שעות גמישות על מנת שתוכל לשלב את הקריירה וחיי המשפחה.

כאשר אנחנו מבקשים לבחון את התפתחות הקריירה של תמר, נבחן זאת בהתאם לאחת מהגישות החדשות בחקר קריירות המציעה השוואה והקבלה בין הקריירה ובין שלבי החיים הפיסי והנפשי של

¹ פלדמן, ש. (1992). "אתגר ההתבגרות- כרך ד: בחירת מקצוע ותכנון קריירה". הוצאת רמות

חלק ב

שיקוף עצמי I

הראיון שערכנו עם תמר נגע לליבי ועורר בי הזדהות עמוקה. הנקודה החשובה ביותר בראיון זה היא דווקא הנקודה שנאמרה "תוך כדי" ולא ליבת הראיון ודווקא משום כך זו הנקודה החשובה ביותר בעיני. כל הראיון הזה יכל להיות אחר לגמרי לו רק תמר היתה מגשימה את שאיפתה בתור ילדה להיות רופאה. לעיתים אנחנו כל כך עסוקים בחיי היום יום והניסיון השוחק לעבור עוד יום עם הילדים, בית ספר, חוגים, חברים, שיעורי בית, מקלחת, שינה. אנחנו שוכחים כמה חשוב לעצור לפעמים את שטף החיים הזה ולשאול אותם בעצם "מה אתה רוצה להיות כשתהיה גדול?" ולהקשיב באמת לתשובה שלהם. לו רק מישהו היה מקשיב באמת לתמר ועושה תהליך "ניהול קריירה" כבר בגיל 9 או 10 הוא כנראה היה משנה את חייה.

הראיון עורר בי שאלות מהותיות בקשר לקשר בין חינוך וניהול קריירה והביא אותי לחשוב כי אולי יש מקום לבחון נושא זה לעומק. לדעתי, נחוצה בדיקה מעמיקה בנושא כך שאולי בעצם קריירה מתחילה בגיל צעיר הרבה יותר ממה שאנחנו חושבים היום. ייתכן שמיקוד ילדים בגיל צעיר בשאלה "מה אתה רוצה להיות כשתהיה גדול" היא המפתח לניהול קריירה נכון. השאלה עצמה היא הכלי המרכזי ולווא דווקא התשובה כך שבכל צומת דרכים שאדם נתקל בו בחייו, יישאל את עצמו "מה אני רוצה להיות כשאהיה גדול" והתשובה לכך, האינסטינקט הראשוני הוא זה שיתווה לו את הדרך.

באופן זה נוכל לחנך את ילדינו לנהל את הקריירה שלהם ולא להיות מנוהל על ידי כל מיני גורמים חיצוניים משתנים. הכרה בכך הוא בעצם הכלי החשוב ביותר שלקחתי מהקורס הזה. העובדה שניתן לנהל את הקריירה בכל גיל ובכל שלב בחיים לעצור ולחשוב על הצעד הבא.

העבודה והתיאוריות השונות שנלמדו במהלך הקורס תרמו לי בעיקר בהקשר של חינוך ילדים. הם שינו את השקפת עולמי והביאו אותי להכרה שחלק מתפקידינו כהורים היא להכשיר את ילדינו לניהול קריירה כבר מגיל צעיר.

ייתכן שאם תמר היתה מקבלת את התמיכה הראויה בתור ילדה היא היתה מגלה שביעות רצון גדולה מאד בקריירה שלה ולא היתה מרגישה צורך להיות עצמאית. חוסר שביעות הרצון שלה באה לידי ביטוי לאורך כל הראיון בו היא לא ציינה כי היא "נהנית" בעבודתה אלה היא עובדת על מנת להתפרנס.

מבחינת כלים שנלמדו בקורס, הייתי יוצרת כלים דומים אבל מותאמים לילדים ומנסה ליישם אותם ולראות האם התערבות מוקדמת בקריירה משפיעה לטובה על רמת שביעות הרצון ובהקשר זה גם על ירידה בשחיקה אן בנטישת קריירה.

שיקוף עצמי II